

Огляд кліматичних дій та переходу до сталої енергетики в Україні

➤ 18.11.2020

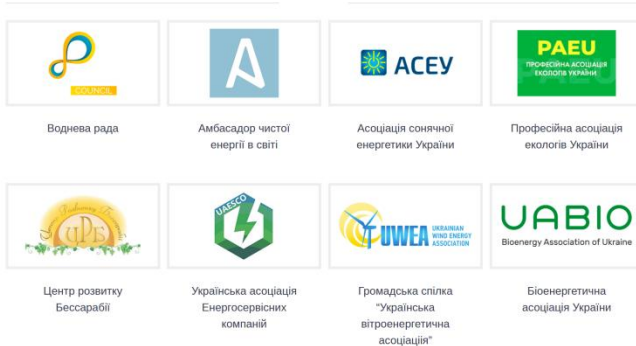
Олександра Трибой

ГО "Агентство з відновлюваної енергетики"

www.rea.org.ua

Громадські організації, що підтримують «зелений» енергетичний перехід

Global 100RE Ukraine:

Офіс Амбасадора відновлюваної енергії, ГС «Українська вітроенергетична асоціація», ГС Біоенергетична асоціація України», Асоціація сонячної енергетики України, Професійна асоціація екологів України, ГО «Українська асоціація енергосервісних контрактів», ГО «Центр розвитку Бессарабії», НО «Інститут глобальних трансформацій»

Energy Transition Coalition:

350.org, ГО Екоклуб, ГО Екодія, Хмельницький енергетичний кластер, Еколтава, Українська кліматична мережа, ГО Всеукраїнська агенція інвестицій та сталого розвитку, Фонд Гайнріха Бьолля в Україні

Документи із цілями переходу на ВДЕ

№	Назва	Розробник	Рік публікації, статус
1	Енергетична стратегія України до 2035 р. «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»	Міністерство енергетики	2017, затверджено КМУ
2	Концепція реалізації державної політики у сфері теплопостачання	Мінрегіон	2017, затверджено КМУ
3	Концепція «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року	Міністерство енергетики	2020, проект
4	Вектори економічного розвитку 2030	КМУ	2020 (листопад)
5	Дорожня карта кліматичних цілей України до 2030 року: бачення громадськості	ГО «Екодія»	2020, звіт консультантів
6	Перехід України на відновлювану енергетику до 2050	Heinrich Böll Stiftung Ukraine, ІЕП НАНУ	2017, звіт консультантів
7	Перехід енергетичного сектору України на 100% ВДЕ до 2050 року	Проект ASET, ГО АВЕ, INFORSE-Europe	2017, звіт консультантів
8	Концепція переходу на 100% ВДЕ до 2070 р.	ГС Global 100 RE Ukraine	2019, концепція візії
9	Прогноз розвитку енергетики до 2050 р. для НВВ-2 України в рамках Паризької кліматичної угоди	Проект EBRD, ІЕП НАНУ	2020, звіт консультантів
10	Дорожня карта розвитку біоенергетики до 2050 р.	ГО АВЕ, ГС «БАУ»	2020 (жовтень), звіт консультантів

Енергетична стратегія України до 2035 р. «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»

Рівень амбітності:

Середній, не дозволяє досягнути 100% ВДЕ до 2050

Вартість реалізації: Щорічно 2% від ВВП

Цілі щодо ВДЕ до 2035 р.:

- ВДЕ у ЗППЕ: **25%**
- ВДЕ у виробництві електроенергії: **25%**
- ВДЕ на транспорті: **20%**
- Біомаса у ЗППЕ: **11%**, 11 Мтне

ЗППЕ: ріст з 90 Мтне (2015) до 96 Мтне (2035)

Концепція реалізації державної політики у сфері теплопостачання до 2035 р.

Рівень амбітності:

Середній, не дозволяє досягнути 100% ВДЕ до 2050

Цілі щодо ВДЕ до 2035 р.:

- ВДЕ у теплі (ЗППЕ): **40%**

Вектори економічного розвитку 2030

Рівень амбітності:

Середній-високий,
Корегує цілі Енергостратегії 2035
у бік більш амбітних

Цілі щодо ВДЕ до 2030 р.:

- ВДЕ у виробництві електроенергії: **25%**
- Частка біомаси у виробництві теплової енергії **30%**
- Початок формування інфраструктури для інтеграції України до водневої економіки

Концепція «зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року

Рівень амбітності:

Високий, дозволяє досягнути 100% ВДЕ до 2070

Вартість реалізації: Щорічно 2% від ВВП

Цілі щодо ВДЕ до 2050 р.:

- ВДЕ у електриці: **70%**
- Закриття вугільних ТЕС до 2050
- Вуглецева нейтральність до 2070
- Масове впровадження електротранспорту, відновлюваних газів (біометан, біоводень), рідких біопалив

Дорожня карта кліматичних цілей України до 2030 року: бачення громадянськості

Цілі щодо ВДЕ до 2030 р.:

- ВДЕ у ВКЕ: **30%**
- ВДЕ у ВКЕ (електрика): **58%**
- ВДЕ у ВКЕ (тепло): **24%**
- Закриття вугільної генерації до 2030-2035 рр.
- скорочення викидів ПГ від вугільних ТЕС на 90% у порівнянні з рівнем 2018 р.

Вартість реалізації:

Більше 100 млрд Євро

Рівень амбітності:

Середній-високий,
дозволяє досягнути 91% ВДЕ до 2050

Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 (Heinrich Böll Stiftung)

Цілі щодо ВДЕ до 2050 р.:

РЕволюційний сценарій:

- ВДЕ у ВКЕ: **91%**
- Частка біомаси від ВДЕ: **60%**
- Закриття АЕС (2040-2050)
- Майже повне закриття вугільних ТЕС (до 2050)

Вартість реалізації:

300-450 млрд Євро

Рівень амбітності:

Високий,
дозволяє досягнути 91% ВДЕ
до 2050

Перехід енергетичного сектору України на 100% ВДЕ до 2050 року – Проект ASET (ГО АВЕ)

Цілі щодо ВДЕ до 2050 р.:

Сценарій «High Commitment»:

- ВДЕ у ВКЕ та ЗППЕ: **100%**
- скорочення викидів ПГ до 2050 р.: **100%**
- Скорочення споживання енергії: **18%** (ВКЕ) порівняно з рівнем 2010-2015

Вартість реалізації:

Більше 600 млрд Євро

Рівень амбітності:

Дуже високий,
дозволяє досягнути 100%
ВДЕ до 2050

НВВ-2 України в рамках Паризької кліматичної угоди (результати моделювання)

Назва сценарію	Рівень викидів ПГ, скорочення від рівня 1990 р.		Рівень інвестицій (без споживчих витрат) за період, млрд Євро		Частка ВДЕ			
	2030	2050	2020-2030	2020-2050	Вир.-во е/е		ЗППЕ	
					2030	2050	2030	2050
BAU сценарій	-55%	-41%	168	548	17%	24%	5%	8%
Референтний сценарій	-72%	-70%	241	731	30%	45%	13%	20%
Сценарій кліматично нейтральної економіки	-73%	-94%	256	971	34%	56%	15%	38%
Комбінований сценарій чутливості	-72%	-86%	245	743	31%	86%	15%	53%

Концепція переходу на 100% ВДЕ до 2070р. ГС «Глобал 100 РЕ Україна»

Цілі щодо ВДЕ:

2050:

- ВДЕ у ЗППЕ: **65%**
- ВДЕ у теплі та електрогенерації (ЗППЕ): **100%**
- Закриття вугільних ТЕС та АЕС;

2070:

- ВДЕ у ЗППЕ та ВКЕ: **100%**
- Скорочення ЗППЕ до 70 Мтне у порівнянні з 90 Мтне (2017)

Рівень амбітності: Дуже високий,
дозволяє досягнути 100% ВДЕ до 2070

Основні бар'єри для переходу на 100% ВДЕ

- ❖ Відсутність **політичної волі** керівництва держави щодо затвердження переходу на 100% ВДЕ до 2050-2070 рр.;
- ❖ **Нестабільність державної політики щодо розвитку ВДЕ** (ретроспективний перегляд ЗТ, проблеми виплат за е/е з ВДЕ від ГарПоку, подання щодо неконституційності ЗТ, заяви щодо добудови атомної генерації, заяви ДФС щодо несплати податків об'єктами ВДЕ тощо);
- ❖ Проблеми на ринку **електроенергії** (наявність різних типів ПСО, крос-субсидіювання, часткове збереження монополій, відкладання запуску аукціонів на ВДЕ, низька гнучкість енергосистеми, відсутність механізму стимулювання будівництва балансуєчих потужностей, уповільнення інтеграції до ENTSO-E);
- ❖ Нелібералізований ринок **теплової енергії** (відсутність конкуренції, монополія КП, неринкові принципи тарифоутворення);
- ❖ **Неготовність енергосистеми до закриття вугільних ТЕС**, відсутність затвердженого графіку їхнього переоснащення/закриття, продовження субсидіювання сектору, відсутність програми перекваліфікації робітників галузі;
- ❖ Відсутність/неефективність деяких **механізмів стимулювання ВДЕ та енергоефективності** (податок на CO₂, Система торгівлі викидами, стимулювання розвитку електротранспорту, виробництва енергії з ТПВ, впровадження ефективної когенерації/тригенерації);
- ❖ **Проблеми сектору біоенергетики**: нерозвинений ринок біомаси, відсутність законодавства щодо стимулювання рідких біопалив, критеріїв сталості, ринку біометану/біоводню, використання дігестату біогазових комплексів, вирощування енергокультур)
- ❖ **«Енергетична бідність» населення**, подекуди викривлений імідж ВДЕ.

Погляди щодо подальших кроків

1. Об'єднання громадських організацій, асоціацій, експертів сектору ВДЕ для **формування спільної заяви до Уряду** щодо необхідності невідкладно розпочати розробку **Національного “Green Deal” та нової “зеленої” Енергетичної стратегії України до 2050-2070 року** для синхронізації України з “зеленим” енергетичним переходом ЄС.
2. Пропонуємо **Уряду невідкладно розпочати роботу з підготовки національного “Green Deal” та нової “зеленої” Енергетичної стратегії України до 2050-2070 року** (із залученням громадських організацій та консультантів, що брали участь у розробці представлених документів).

Дякую за увагу!

Більше про проект SELNEE:

<https://rea.org.ua/projects/472/>

<https://www.inforse.org/europe/SELNEE.htm>

Олександра Трибой

Старший консультант

ГО “Агентство з відновлюваної енергетики”

tryboi@rea.org.ua

Партнери проекту SELNEE:

Проект фінансово підтримується Фондом громадянського суспільства CISU – Civil Society in Development (Громадянське суспільство у розвитку), Данія